

Handläggare
Hanna Markkula
Tfn: 08-508 10 133
Eija Pohjanen
Tfn: 08-508 10 016**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2014-09-25

Utesluta ”sjukt” kött från barns och äldres mattallrikar samt ursprungsmärkning av kött i förskolor och äldreboenden - svar på skrivelser

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelserna anses besvarade

Teenie Bennerholt
t.f. stadsdelsdirektörMarianne Snell
avdelningschefEva Broström
avdelningschef

Sammanfattning

Två skrivelser från (MP) har inkommit rörande att utesluta ”sjukt” kött från barns och äldres mattallrikar samt att införa ursprungsmärkning av kött inom förskolor och äldreboenden. I staden pågår för närvarande en ny livsmedelsupphandling där betydligt fler djurskyddskrav ställs. Mat och måltider ska i stadens verksamheter följa de rekommendationer och riktlinjer som utfärdas av Livsmedelsverket, Socialstyrelsen och staden, ex. Stockholms stads miljöprogram. Kommunfullmäktige har antagit målsättningen om att andelen ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter ska uppgå till 20 % år 2014.

Ärendet

Magnus Lindgren, Maria Antonsson, Stefan Nilsson och Clara Lindgren (MP) har den 2014-05-22 inkommit med en skrivelse om att utesluta ”sjukt” kött från barns och äldres mattallrikar. Det föreslås att nämnden slutar köpa in kött från de länder som rutinmässigt bryter mot djurskyddsreglerna eller från produktion som inte klarar reglerna, med undantag för ekologiskt kött. Den 2014-08-28 inkommit skrivelse om ursprungsmärkning av kött i förskolor och på äldreboenden. Det föreslås att endast kött som uppfyller svenska djurskyddsregler köps in och att ursprungsmärkning av kött införs samt att målsättningen för inköp av ekologiska livsmedel skärpas till 50 % med ett långsiktigt mål om 100 % ekologiskt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen och barn och ungdomsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av skrivelserna och har getts möjlighet att lämna synpunkter.

Förvaltningens synpunkter

När det gäller inköp av livsmedel gör stadsdelsnämnden inga egna upphandlingar utan är knutna till stadens centrala livsmedelsupphandlingar. Förskolorna, och vård- och omsorgsboende i egen regi anlitar främst leverantörerna Menigo och Servera för inköp av livsmedel. Nämndens fem vård- och omsorgsboenden, varav fyra drivs av en entreprenör, anlitar alla en matleverantör - Dafgård, Sodexo eller Fazer Food Services - då köken inte är byggda som tillagningskök. Förutom oberett kött beställs köttträtter som t.ex. olika färsrätter, grytor och charkprodukter såsom korv, kassler och pålägg.

I stadens nuvarande livsmedelsavtal finns krav på att oberett kött ska ursprungsmärkas enligt lagstiftningen samt att man ska kunna begära ut uppgifter om ursprungsland från leverantörerna. Det pågår för närvarande en ny upphandling där betydligt fler djurskyddskrav ställs med Miljöstyrningsrådets kriterier som utgångspunkt, t.ex. en tydlig märkning av ursprungsland, antibiotika får endast ges efter ordination från veterinär och förbud mot svanskupering. Det finns obligatoriskt krav på ursprungsmärkning av frukt och grönt, nötkött, ägg m.m. I april 2015 införs krav på ursprungsmärkning av gris-, lamm-, get- och fågelkött.

I förvaltningens verksamheter beställs en varierande andel svenskt kött, några förskolor beställer t.ex. ekologiskt kött direkt från upphandlade lantbrukare. Dock är märkningen inte alltid tydlig och "EU-land" kan anges som ursprung. På vård- och omsorgsboendena uppger matleverantörerna att informationen alltid ges vid begäran. Frånvaro av obligatoriska märkningskrav kan i vissa fall innebära ett tidskrävande arbete att få fram uppgiften. Nya lagregler och stadens nya upphandling kommer förhoppningsvis förbättra detta.

Mat och måltider ska i stadens verksamheter och i enlighet med entreprenörernas driftavtal följa de rekommendationer och riktlinjer som utfärdas av Livsmedelsverket, Socialstyrelsen och staden, ex. kostpolicyn. Miljöarbetet ska i tillämpliga delar inriktas mot Stockholms stads miljöprogram.

Samtliga matleverantörer uppger att de endast anlitar leverantörer som garanterar att gällande hälso-, djur- och miljöskyddslag följs. Mot bakgrund till uppgifter om att den danska grisproduktionen inte lever upp till EU:s lagstiftning uppger t.ex. en leverantör att de arbetar aktivt med att minska andelen danskt griskött till förmån för svensk eller finsk produktion. En leverantör uppger att man har hårda krav på att köttet ska komma från produktion där antibiotika endast ges till djur när det är medicinskt motiverat samt att man anlitar ett fåtal leverantörer för att få god insikt i deras verksamhet.

Kommunfullmäktige har antagit målsättningen att andelen ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter ska uppgå till 20 % år 2014 och 30 % år 2016. Det är enheterna själva som bestämmer hur mycket ekologiskt de väljer att inhandla. Andelen i stadsdelsnämndens verksamheter uppgick 2013 till drygt 27 %. De

vanligaste ekologiska varorna är mejeri, kaffe och frukt och grönt. Det är viktigt att det finns ekologiska produkter att välja på i anbudssortimentet, dock är det relativt få inom vissa varugrupper. Förvaltningen menar att det är viktigt att offentliga upphandlare efterfrågar ett ambitiöst miljöarbete och högre andel ekologisk mat. Staden får dock inte ställa krav på t.ex. KRAV-märkta produkter i livsmedelsupphandlingen då det räknas som diskriminerande enligt Lagen om Offentligt Upphandling (LOU).

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med avtalsuppföljning. Uppföljning i enlighet med Stockholms stads miljöprogram kommer att göras tydligare i samband med avtalsuppföljning inom äldreomsorgen. Uppföljningen underlättas avsevärt om specifika miljökrav finns formulerade direkt i avtalen med de enskilda leverantörerna, så är inte fallet idag.

Bilaga

1. Skrivelse - att utesluta "sjukt" kött från barns och äldres mattallrikar, Stefan Nilsson m.fl. (MP)
2. Skrivelse – om ursprungsmärkning av kött i förskolor och på äldreboenden, Stefan Nilsson m.fl. (MP)